

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ

DMB-2-EKR/0219/02/07

U. Panu Dubow PK,
for Prof. J. Kozłowski
Przedem dudy
30.5.07

Warszawa, 2007-05-21

Szanowni Państwo,

według rozdzielnika

Przekazuję w załączeniu projekt *ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty*, wraz z uzasadnieniem.

Uprzejmie proszę o zgłoszenie uwag i propozycji w możliwie najkrótszym terminie. Byłbym wdzięczny, gdyby propozycje i uwagi Państwa mogły wpłynąć do Ministerstwa Edukacji Narodowej w terminie do dnia 8 czerwca br (również pocztą elektroniczną ewa.roszkiewicz@men.gov.pl).

2 powieleniu

WZ MINISTRA
SEKRETARZ STANU
Mirosław Orzechowski
Mirosław Orzechowski

Projekt z dnia 11.05.2007 r.

USTAWA

z dnia 2007 r.

o zmianie ustawy o systemie oświaty

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„3a. Szkoła i placówka jest zobowiązana do realizowania procesu dydaktycznego, opiekuńczego i wychowawczego w sposób zapewniający ochronę uczniów przed treściami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi psychicznemu i moralnemu, w szczególności przed treściami:

- 1) propagującymi brutalność, przemoc, nienawiść i dyskryminację;
- 2) pornograficznymi;
- 3) propagującymi zachowania naruszające normy obyczajowe;
- 4) godzącymi w zasadę ochrony małżeństwa i rodziny, w tym poprzez propagowanie homoseksualizmu.”;

2) w art. 39 ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego oraz moralnego uczniów poprzez zapewnienie realizowania obowiązku, o którym mowa w art. 3a, a także aktywne działania prozdrowotne.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273 i Nr 80, poz. 542.

DYREKTOR
Departamentu Młodzieży, Wychowania
i Bezpieczeństwa w Szkołach

[Signature]
Olga Okrzejska

[Signature]
WZ MINISTRA
SEKRETARZ STANU

Mirosław Orzechowski

UZASADNIENIE

Przedmiotowy projekt jest bezpośrednio związany z podejmowanymi przez Rząd wielopłaszczyznowymi działaniami mającymi na celu skupienie uwagi społecznej na sferze wychowania dzieci i młodzieży. Ochrona dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją jest konstytucyjnym obowiązkiem organów władzy publicznej. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej takiej ochrony (art. 72 Konstytucji).

Dla dzieci i młodzieży najważniejszym źródłem informacji o wzorcach powinnego postępowania jest między innymi szkoła. Dlatego płynącemu ze szkoły przekazowi o wartościach, których przyswojenie pozwoli uczniowi najlepiej wypełniać społeczne role, także jako osobie dorosłej, należy nadać szczególną rangę.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wskazuje na to, z myślą o jakich celach/wartościach powinien być realizowany proces dydaktyczny, wychowawczy i opiekuńczy. Już preambuła ustawy akcentuje nauczanie i wychowanie m.in. z uwzględnieniem uniwersalnych zasad etyki - w zgodzie z chrześcijańskim systemem wartości i przygotowanie ucznia do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Nawiązują do preambuły m.in. art. 1 pkt 2 i art. 4 ustawy oświatowej. W pierwszym z wymienionych przepisów zobowiązuje się szkołę do wspomagania wychowawczej roli rodziny, w drugim zobowiązuje się nauczycieli do troski o postawę moralną i obywatelską uczniów.

Dotychczasowe regulacje koncentrują się na aspekcie pozytywnym, a więc na tym, jakie treści szkoła powinna przekazywać uczniom. Wydaje się jednak konieczne uwzględnienie w większym zakresie w przepisach ustawy oświatowej jej funkcji ochronnej, a więc wskazania tych treści, **które mogą zagrażać realizacji celów oświaty, o których mowa w preambule**. Chodzi tu także o zapobieżenie takim sytuacjom, w których z jednej strony zachęca się do zakładania rodziny - rozumianej jako związek mężczyzny i kobiety, co jest realizacją pożądaną społecznie roli, z drugiej zaś strony podważa się ten pozytywny wzorzec, prezentując - w sposób zachęcający do naśladowania - model, w którym związek tworzą osoby tej samej płci.

W projektowanej nowelizacji ustawy oświatowej proponuje się zobowiązanie szkoły i placówki do realizowania procesu dydaktycznego, opiekuńczego i wychowawczego w sposób zapewniający ochronę uczniów przed wszelkimi treściami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi psychicznemu i moralnemu. Poza treściami godzącymi w zasadę ochrony małżeństwa i rodziny, w tym takimi, które propagują homoseksualizm chodzi tu o treści:

- propagujące brutalność, przemoc, nienawiść i dyskryminację,
- pornograficzne,
- propagujące zachowania naruszające normy obyczajowe.

Ustalając zakres znaczeniowy terminu „pornografia”, posiłkować należy się słownikiem języka polskiego i dorobkiem nauki prawa karnego i orzecznictwa sądów

karnych. Do tych samych źródeł należy sięgnąć interpretując pojęcie „propagowania”. I tak, w ślad za orzecznictwem, należy przyjąć, iż propagowanie homoseksualizmu znaczy tyle, co publiczne prezentowanie związku homoseksualnego w sposób przekonujący do niego.

Zaznaczyć trzeba, iż proponowane rozwiązanie nie dyskryminuje osób o orientacji homoseksualnej. W świetle projektu nie jest zakazane też wyjaśnianie na czym polega homoseksualizm.

Propagowanie homoseksualizmu w szkole i placówce koliduje z art. 18 Konstytucji. Przepis ten stanowi, iż „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo pozostają pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”. Nie ma żadnych wątpliwości, iż poza zakresem znaczeniowym cytowanej normy pozostają związki homoseksualne. W szkole nie może być więc miejsca na propagowanie tych związków jako alternatywy dla związku kobiety i mężczyzny. Dla osób dorosłych, o ukształtowanej psychice, a więc świadomych swoich społecznych ról propagowanie homoseksualizmu może nie stanowić zagrożenia.

Inna jest natomiast sytuacja osób pozostających pod opieką szkół i placówek. W większości przypadków chodzi tu o osoby niepełnoletnie, które pod wpływem prezentowania w sposób zachęcający związku homoseksualnego, mogą zmienić swoje preferencje seksualne¹. Dlatego też zakaz propagowania homoseksualizmu przedstawiony w projekcie nie ma charakteru powszechnego, lecz dotyczy jedynie szkół i placówek. Szkoła jest miejscem kompromisu wychowawczego, w ramach którego nie ma miejsca dla głoszenia wszelkich treści. Treści te muszą być

¹ Homoseksualizm nie jest chorobą w sensie somatycznym, nie odkryto praw dziedziczenia ani genów odpowiedzialnych za tę skłonność. Człowiek w procesie wzrastania i socjalizacji może nabawić się skłonności do homoseksualizmu. Wiekiem szczególnie podatnym na rozwój różnych uzależnień, przyzwyczajzeń i skłonności jest okres szkolny. Człowiek jest osobą płciową. Płeć jest zdeterminowana genetycznie i w sposób naturalny skierowana do płci przeciwnej. Chromosomy płciowe człowieka dla płci żeńskiej to XX, a dla płci męskiej XY. Trzeciorzędowe cechy płciowe człowieka są związane m. in. z wpływem hormonów na organizm człowieka. Skłonności homoseksualne można opanować, a nawet zlikwidować podczas specjalistycznej terapii.

ACOSTA, F. (1975) Etiology and treatment of homosexuality: A review. *Archives of Sexual Behavior*. 4:9-29

BAILEY, J. PILLARD, R. (1991) A genetic study of male sexual orientation. *Archives of General Psychiatry*. 48: 1089-1096

BEGELMAN, D. (1975) Ethical and legal issues of behavior modification (in Hersen, M., Eisler, R., Miller, P. *Progress in Behavior Modification*. NY: Academic)

BELL, A., WEINBERG, M. (1978) *Homosexualities: A Study of Diversity Among Men and Women*. NY: Simon and Schuster.

BERGER, J. (1994) The psychotherapeutic treatment of male homosexuality. *American Journal of Psychotherapy*. 48, 2:251-261.

BURR, C. (1996) Suppose there is a gay gene... What then?: Why conservatives should embrace the gay gene. *The Weekly Standard*. Dec. 16.

GREWSDON, J. (1995) Study on „gay gene” challenged. *Chicago Tribune*. June 25.

DAVISON, G. (1982) Politics, ethics and therapy for homosexuality. (in Paul, W., Weinrich, J., Gonsiorek, J., Hotredt, M., *Homosexuality: Social, Psychological and Biological Issues*. Beverly Hills CA: Sage) 89-96.

EISENBUD, R. (1982) Early and later determinants of lesbian choice. *Psychoanalytic Review*. 69, 1:85-109

FINKELHOR, D. Et.al. (1986) *A Sourcebook on Child Sexual Abuse*. Newbury Park CA: Sage.

Goetze, R. (1997) *Homosexuality and the Possibility of Change: A Review of 17 Published Studies*. Toronto Canada: New Directions for Life.

GOLDBERG, S. (1992) What is normal?: If something is heritable, can it be called abnormal? But is homosexuality heritable. *National Review*. Feb. 3:36-38

GREEN, R. (1988) The immutability of (homo) sexual orientation: Behavioral science implications for a constitutional analysis. *Journal of Psychiatry and Law*. 16, 4:537-575

HERRON, W., KINTER, T., SOLLINGER, I., TRUBOWITZ, J. (1982) Psychoanalytic psychotherapy for homosexual clients: New concepts. (in Gonsiorek, J. *Homosexuality and Psychotherapy*. NY: Haworth)

HESTON, L., SHIELD, J. (1968) Homosexuality in twins. *Archives of General Psychiatry*. 18: 149-160.

MARMOR, J. (1975) Homosexuality and Sexual Orientation Disturbances. (in Freedman, A., Kaplan, H., Sadock, B. *Comprehensive Textbook of Psychiatry: II, Second Edition*, Baltimore MD: Williams&Wilkins).

McGUIRE, T. (1995) Is homosexuality genetic? A critical review and some suggestions. *Journal of Homosexuality*. 28, ½: 115-145.

MIRKIN, H. (1999) The pattern of sexual politics: Feminism, homosexuality, and pedophilia. *Journal of Homosexuality*. 37, 2: 1-24

NICOLSI, J., BYRD, A., POTTS, R. (1998) *Towards the Ethical and Effective Treatment of Homosexuality*. Encino CA: NARTH

PARRIS, J., ZWEIG-FRANK, H., GUZDER, J. (1995) Psychological factors associated with homosexuality in males with borderline personality disorders. *Journal of Personality Disorders*. 9, 11: 56-61

PISKUR, J. DEGELMAN, D. (1992) Effect of reading a summary of research about biological bases of homosexual orientation on attitudes toward homosexuals. *Psychological Reports*. 71: 1219-1225

REKERS, G. (1988) The formation of homosexual orientation. (in Fagan, P. *Hope for Homosexuality*. Washington DC: Free Congress Foundation)

SATINOVER, J. (1996) *Homosexuality and the Politics of Truth*. Grand Rapids MI: Baker

SIGNORILE, M. (1997) *Life Outside: The Signorile Report on Gay Men: Sex, Drugs, Muscles, and the Passages of Life*. NY: Harper Collins.

THROCKMORTON, W. (1996) Efforts to modify sexual orientation: A review of outcome literature and ethical issues. *Journal of Mental Health and Counseling*. 20, 4: 42-49

ZUCKER, K., BRADLEY, S. (1995) *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents*. NY: Guilford.

ZUGER, B. (1976) Monozygotic twins discordant for homosexuality: Report of a pair and significance of the phenomenon. *Comprehensive Psychiatry*. 17: 661-669

dostosowane do każdego z etapów rozwoju psychofizycznego uczniów. Podstawa programowa uwzględnia w procesie nauczania zapoznanie uczniów z seksualnymi aspektami związku kobiety i mężczyzny ze szczególnym podkreśleniem rodzicielskiej funkcji tego związku; nie czyni tego już w odniesieniu do związków homoseksualnych. Dzieje się tak właśnie ze względu na potrzebę kształtowania seksualności młodego człowieka w taki sposób, by związek mężczyzny i kobiety przyjął on za wzorzec, którego realizacja jest najbardziej pożądana także ze względów społecznych. Dopuszczenie do propagowania homoseksualizmu w szkołach i placówkach mogłoby prowadzić do zaburzeń w sferze seksualności młodego człowieka. Taki stan rzeczy byłby nie do pogodzenia nie tylko z art. 18 Konstytucji, ale jak się wydaje również z art. 47 Konstytucji, który zapewnia każdemu m.in. prawo do życia rodzinnego.

W projekcie nowelizacji obowiązek zapewnienia uczniom ochrony przed treściami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi psychicznemu i moralnemu został nałożony na dyrektora szkoły.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana ustawa adresowana jest do szkół i placówek, uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy zostanie przekazany do zaopiniowania związkom zawodowym i organizacjom społecznym.

3. Wpływ projektu ustawy na sektor finansów publicznych.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz na sytuację i rozwój regionalny

